

Obr. 20. Měrovice nad Hanou – „Podlučí“. Zahloubená chata s pozůstatky hutnické výroby železa. Foto I. Čižmář.

Fig. 20. Měrovice nad Hanou – „Podlučí“. Sunken huts with remains of iron smelting production. Photo by I. Čižmář.

Mezi nálezy z celého sídliště dominuje keramika, z velké části hrubá a grafitová, v některých případech opatřená na podhrdlí pásy kolků ve tvaru obráceného „C“. Zajímavé jsou rovněž fragmenty několika uch pocházejících z tzv. kotlovitých mís, s jejichž nálezy se zpravidla setkáváme ve výrobních areálech mladší doby laténské. Jemná keramika se vyskytuje pouze sporadicky. V jedné z chat byly získány i zlomky keramiky malované červeno-bílým dekorem. Kromě mazanice a zvířecích kostí se ve většině objektů podařilo získat větší i menší množství strusky. Z množství drobných nálezů zaujme několik zlomků skleněných náramků a korálků, části bronzových spon a opasků (závěsky, články, zápona), bronzové dělené kolečko a dvě mince – stříbrný obol typu Roseldorf/Němčice a suberát 1/24 statéru Athény Alkidemos, které lze spojovat s obdobím rozkvětu centrální aglomerace Němčice nad Hanou. Ze železných předmětů lze zmínit množství fragmentů spon (i téměř celých exemplářů), sekeru, klíč či tulejovité dláto.

Počátek laténského osídlení na lokalitě lze klást do fáze LT B2–C1, přičemž největší rozkvět zaznamenáváme v LT C1b–C2. Ukazuje se však, že osídlení na lokalitě v menší míře pokračovalo i na počátku stupně LT D, jak dokládají nálezy malované keramiky zjištěné v jedné z chat a nálezy bronzových zrcátek a stříbrných obolů typu Staré Hradisko získaných během předcházejících povrchových prospekcií.

Literatura

AMČR: Záznám M-202600455 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202600455>.

Summary

During a rescue archaeological excavation at the ‘Podlučí’ site (Měrovice nad Hanou cadastral area, Přerov District), a settlement dating to the Middle and Late La Tène period was uncovered. Excavated features included sunken huts, clay pits, and features associated with specialised production activities (Fig. 18–20). Several kilns were identified during the excavation, two of which exceeded standard dimensions and were exceptional in their construction. Based on the geophysical survey results, approximately one third of the production area was investigated.

A sunken hut containing the remains of a furnace used for iron ore smelting was also uncovered, together with a storage with iron blooms. The site most likely does not represent an ordinary agricultural settlement, but rather an area focused on several forms of specialised production.

Ivan Čižmář

Morašice (okr. Znojmo)

Intravilán obce, parc. č. 1906.

Starší doba železná, horákovská skupina. Sídliště. Vertikální řez. Záchranný výzkum. AMČR: M-202502437.

Lokalizace: WGS-84: 48.9573075N, 16.2106547E

Záchranný archeologický výzkum byl iniciován výkopovými pracemi souvisejícími s výstavbou rodinného domu, a to v místech původní středověké zástavby obce Morašice (Rožnovský 2025). Během vizuální kontroly výkopů pro základové pasy bylo na profilech a v půdorysu zjištěno několik porušených zahloubených objektů (SJ 500–504). Stratigraficky nejstarší je rozsáhlý horákovský objekt (SJ 504), do kterého byla zahloubená stejně datovaná zásobní jáma (SJ 501). S objektem 504 byly v superpozici i zbývající zahloubené objekty, jež na základě keramického materiálu datujeme do středověku (viz oddíl Středověk a novověk).

Literatura

AMČR: Záznám M-202502437 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202502437>.

Rožnovský, D. 2025: *Novostavba rodinného domu na parc. č. 76, 1047/45, 1906, 39 a 36 v k. ú. Morašice*. Rkp. náleзовé zprávy M-TX-202500995 [cit. 2026-02-15]. Uloženo: Archiv náleзовých zpráv Archeologického ústavu AV ČR, Brno. DOI: 10.60585/M-TX-202500995. Dostupné také z: Digitální archiv Archeologické mapy České republiky <https://doi.org/10.60585/M-TX-202500995>.

Summary

During the construction of a new family house in Morašice (Znojmo District), a multi-period settlement was damaged. Pits 501 and 504 may be identified as the earliest chronological component of the site and are dated to the Early Iron Age, while the remaining features date to the Middle Ages (see the section Middle Ages and Modern Times).

David Rožnovský, Jana Bauerová

Němčice nad Hanou (okr. Prostějov)

„Nadloučí“.

Doba halštatská. Hrob. Plošný odkryv. Záchraný výzkum.

AMČR: M-202501911.

Lokalizace: WGS-84: 49.3474167N, 17.2113333E; 49.3468056N, 17.2114167E; 49.3467222N, 17.2125833E; 49.3469444N, 17.2129167E; 49.3465833N, 17.2158889E; 49.3466389N, 17.2178333E; 49.3465000N, 17.2228056E; 49.3464444N, 17.2279722E; 49.3471944N, 17.2301944E; 49.3476111N, 17.2143056E; 49.3473333N, 17.2140278E

V roce 2025 proběhl na katastru města Němčice nad Hanou v trati „Nadloučí“ záchraný archeologický výzkum související s modernizací trati Brno–Přerov, 4. stavba Nezamyslice–Kojetín, označená jako lokalita č. 6, žel. km 65,100–66,450. Lokalita je situovaná severovýchodním směrem od centra města v mírně zvlněném terénu, severním a východním směrem ji obtéká Hraniční potok, jižně říčka Haná a bezejmenná zdrojnice. Nadmořská výška se pohybuje v rozmezí 200–230 m.

Díky záchranému archeologickému výzkumu byla prozkoumána polykulturní lokalita s 528 sídlištními objekty, které můžeme datovat do období kultury s moravskou malovanou keramikou, kulovitých amfor a únětické kultury, a také hroby patřící kultuře se zvoncovitými poháry, únětické kultuře, platěnické skupině a ranému středověku (viz oddíly Neolit, Eneolit, Doba bronzová a Středověk a novověk).

Obr. 21. Němčice nad Hanou. Halštatský hrob H28. Foto E. Pospíšilová.

Fig. 21. Němčice nad Hanou. Hallstatt period grave H28. Photo by E. Pospíšilová.

Halštatský hrob H28 se nacházel v západní části zkoumané lokality na mírném návrší, měl pravidelný čtvercový půdorys s rozměry cca 2,8 m × 2,8 m (obr. 21). Kosterní ostatky byly objeveny až dodatečně během laboratorních prací ve výplních keramických nádob a jen ve velmi malém množství. V jámě bylo nalezeno 2 × železné kopí a 12 keramických nádob, bohužel ve značně fragmentárním stavu, některé keramické nádoby byly zdobené malováním. Hrob lze předběžně zařadit do platěnické skupiny.

Literatura

AMČR: Záznam M-202501911 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202501911>.

Summary

In 2025, a rescue archaeological excavation was carried out in the ‘Nadloučí’ field near Němčice nad Hanou (Prostějov District) in connection with the modernisation of the Brno–Přerov railway. Excavated site No. 6 represents a multi-period settlement and burial ground comprising of 528 features dated from the Neolithic to the Early Middle Ages. In the western part of the site, a Hallstatt period grave (Fig. 21) of the Platěnice group was uncovered on a slight elevation. The grave H28 had a regular square shape pit and contained two iron spears together with a set of 12 ceramic vessels, preserved mostly in a fragmentary state and carried painted decoration.

Eva Pospíšilová

Němčice nad Hanou (okr. Prostějov)

„Padělky u Dolního trávníku“.

Doba halštatská. Sídliště, pohřebiště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. AMČR: M-202505143.

Lokalizace: WGS-84: 49.3446986N, 17.1943253E

V rámci stavby modernizace trati Brno–Přerov, 4. stavba Nezamyslice–Kojetín, byly provedeny rozsáhlé plošné skrývky v lokalitě 4 severozápadně od intravilánu Němčice nad Hanou v trati „Padělky u Dolního trávníku“. Na rozsáhlé polykulturní lokalitě bylo celkem prozkoumáno přes 1350 sídlištních objektů a přibližně 100 hrobů.

Na mírném východním svahu na pravém břehu Žlebůvky byla prozkoumána část sídliště z doby halštatské zahrnující stovky zahloubených objektů. Vedle početných zásobních jam byly dokumentovány zahloubené chaty a stopy nadzemní zástavby včetně lehkého ohrazení nebo oplocení. Na nejvyšším bodě návrší (235 m n. m.) nad původním hliníkem se podařilo odkryt uzavřenou skupinu přibližně 18 rámcově současných hrobů včetně několika rozměrných komorových (obr. 22). Obsah jednoho z nich byl ve starší době laténské kompletně vybrán a nahrazen masivní kamennou skříňkou, datovanou sponou. Nejméně šest hrobů bylo již v minulosti zkoumáno, což odpovídá zprávám o výzkumech A. Teličky v roce 1901 v poloze „Nad Hliníkem“ (Fojtík, Veselá 2013). Jeden z nich lze zcela jednoznačně ztotožnit, neboť z něj byla získána velká část známé „sluneční mísy“ platěnické skupiny (obr. 23), jejíž zbývající rekonstruovaný fragment získaný Teličkou je dnes součástí expozice Muzea Komenského v Přerově, p. o.